

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 48/18
Люксембург, 17 април 2018 г.

Решение по дело С-441/17
Комисия/Полша (Беловежка гора)

С извършваните от Полша горски стопански дейности на територия от „Натура 2000“ Puszczа Białowiecka се нарушава правото на Съюза

Извършването на посочените дейности всъщност води до изчезване на част от тази територия

През 2007 г. в съответствие с Директивата за местообитанията¹ Комисията одобрява определянето на територия от „Натура 2000“ Puszczа Białowiecka, обхващаща по-специално трите горски стопанства Бяловежа, Бровск и Хайнувка, за „територия от значение за Общността“ поради наличието на естествени местообитания и местообитания на някои видове животни и птици, чиято защита е приоритетна. Тази територия е определена и за „специална защитена зона“ за птиците в съответствие с Директивата за птиците². Според Комисията територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowiecka е една от най-добре запазените естествени гори в Европа, като характерно за нея е наличието на големи количества дървета на голяма възраст, по-специално вековни, и на мъртви дървета.

Поради непрестанното разпространение на смърчовия корояд³, през 2016 г. полският министър на околната среда позволява за периода 2012—2021 г. почти трикратно увеличение на дърводобива само в горско стопанство Бяловежа и извършването на активни горски стопански дейности, като санитарна сеч, залесяване и изсичане с цел обновяване, в зони, в които всякакво вмешателство до момента е било изключено. След това през 2017 г. генералният директор на Службата за управление на горите приема Заповед № 51 „за премахване на дърветата, нападнати от смърчовия корояд, и за събиране на дърветата, представляващи заплаха за обществената безопасност и за противопожарната защита, във всички възрастови групи на горските масиви в горски[те] стопанства [...]“, която се отнася за трите горски стопанства Бяловежа, Бровск и Хайнувка. Пристъпва се съответно към премахване на изсъхнали и нападнати от смърчовия корояд дървета в трите горски стопанства в зона от около 34 000 хектара, като площта на територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowiecka обхваща 63 147 хектара.

Комисията счита, че полските власти не са се уверили, че тези горски стопански дейности няма да оказат отрицателно влияние върху целостта на територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowiecka, поради което на 20 юли 2017 г. предявява иск пред Съда, за да се установи, че Полша не е изпълнила задълженията си по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците⁴.

¹ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 1992 г., стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109), последно изменена с Директива 2013/17/ЕС на Съвета от 13 май 2013 г. (ОВ L 158, 2013 г., стр. 193).

² Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 2010 г., стр. 7), изменена с Директива 2013/17.

³ Това е вид бръмбар вредител, който напада главно смърчовите насаждения.

⁴ Комисията освен това иска Съдът да разпорежи на Република Полша, до постановяването на решението му по съществото на спора, да спре, освен ако не е налице заплаха за обществената безопасност, активните горски стопански дейности в някои местообитания и горски масиви, както и премахването на мъртви вековни смърчове и изсичането на дървета в рамките на увеличението на обема на дърводобива в територия Puszczа Białowiecka. Комисията допълва молбата си, като иска да се разпорежи заплащането на периодична имуществена санкция в

В постановеното днес решение **Съдът установява, че Полша не е изпълнила задълженията си**, произтичащи от тези директиви.

Съдът най-напред припомня, че Директивата за местообитанията налага на държавите членки редица задължения и специфични процедури, с които се цели осигуряване на опазването или съответно на възстановяването на благоприятното състояние на запазване на естествените местообитания и на видовете диви животни и растения от интерес за Европейския съюз, така че да се постигне по-общата цел, а именно да се осигури висока степен на опазване на околната среда в защитените с тази директива зони. Поради това одобряването на план или проект може да се извърши само ако към датата на приемане на решението, с което се одобрява реализирането на проекта, компетентните органи са се уверили, че той няма трайни вредоносни последици за целостта на съответната територия. В разглеждания случай Съдът впрочем установява, че след като не са разполагали с всички релевантни данни, за да оценят въздействието на разглежданите активни горски стопански дейности върху целостта на територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowieska, преди приемането на решението от 2016 г. и издаването на Заповед № 51 полските власти не са извършили подходяща оценка на това въздействие и съответно не са изпълнили задължението си по Директивата за местообитанията. В това отношение Съдът подчертава, че оценката на въздействието, извършена от полските власти през 2015 г.⁵, не е можела да разсея всякакво съмнение от научна гледна точка относно вредоносните последици от решението от 2016 г. за територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowieska.

Съдът след това проверява дали разглежданите активни горски стопански дейности могат да породят вредоносни последици за защитените местообитания и видове на територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowieska и съответно да имат отрицателно влияние върху целостта на тази територия. В това отношение Съдът констатира, че оспорваните актове не съдържат ограничения, свързани с възрастта на дърветата или на горските масиви, обект на посочените дейности, по-специално според местообитанието, в което те се намират. В тези актове освен това се допуска изсичането на дървета от съображения за „обществена безопасност“ без каквото и да било уточняване на конкретните условия, обосноваващи изсичането поради тези съображения. Според Съда развитите от Република Полша доводи не позволяват да се приеме, че е възможно разглежданите активни горски стопански дейности да се обосноват с необходимостта от спиране на разпространението на смърчовия корояд.

Съдът освен това констатира, че извършването на разглежданите активни горски стопански дейности води до изчезване на част от територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowieska. Противно на твърденията на Полша, такива дейности съответно не биха могли да съставляват мерки, осигуряващи опазването на тази територия. В този контекст Съдът подчертава, че смърчовият корояд изобщо не е посочван в плана за управление от 2015 г.⁶ като потенциална опасност за целостта на територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowieska, а напротив, именно премахването на вековните смърчове и борове, нападнати от смърчовия корояд, се отбелязва в този план като такава потенциална опасност.

Накрая, Съдът посочва, че решението от 2016 г. и Заповед № 51 неизбежно могат да доведат до повреждане или унищожаване на местата за размножаване и почивка на някои сапроксилни бръмбари, защитени с Директивата за местообитанията като видове, към които Съюзът има интерес и които се нуждаят от строга защита.

случай на неспазване на дадените разпореждания. Съдът уважава това искане с определение от 20 ноември 2017 г. (вж. [ПС № 122/17](#)).

⁵ Става въпрос за оценка на въздействието върху околната среда на набелязаните мерки, извършена от Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (Регионална дирекция на Службата за управление на горите в Бялисток, Полша) през 2015 г.

⁶ На 6 ноември 2015 г. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (директор на Регионалната дирекция за опазване на околната среда в Бялисток, Полша) приема Plan zadań ochronnych (план за управление), с който се определят целите за опазване и се установяват мерките за опазване относно територията от „Натура 2000“ Puszczа Białowieska за площта на трите горски стопанства Бяловежа, Бровск и Хайнувка.

Що се отнася до Директивата за птиците, Съдът отбелязва, че тя задължава държавите членки да вземат необходимите мерки за създаване на обща система за защита на всички видове птици, естествено живеещи в диво състояние. С тази директива по-специално се забранява умишленото разрушаване или увреждане на гнездата или яйцата на съответните видове, преместването на гнездата на тези видове, както и умишленото им обезпокояване (по-специално през периода на размножаване и отглеждане на малките), доколкото обезпокояването има съществено значение с оглед целите на тази директива. В това отношение Съдът отбелязва, че оспорваните актове, чието прилагане неизбежно би довело до повреждане или до унищожаване на местата за размножаване или почивка на съответните видове птици, не съдържат конкретни и специфични мерки за защита, които биха позволили от приложното им поле да се изключи умишленото засягане на живота и на местообитанието на тези птици, а също и да се осигури ефективното спазване на посочените по-горе забрани.

Поради това Съдът уважава изцяло предявения от Комисията иск.

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде предявен от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази с решението във възможно най-кратък срок. Когато Комисията прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, тя може да предяви нов иск, като поиска налагане на имуществени санкции. В случай обаче, че Комисията не е уведомена за мерките по транспониране на дадена директива, по нейно предложение от Съда могат да бъдат наложени санкции на етапа на първото съдебно решение.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Нанчо Нанчев ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106